

possunt. Inò providere debent omnino, ut nemo repellatur à frequenti, vel quotidiana Communionem, cujus usum ipsi juxta prudentiæ regulas potius alere tenentur.

Notandum 2. ibi præcipi, ut talis usus frequentis, sive quotidianæ Communionis (etiam pro negotiatoribus, et conjugatis) relinquatur arbitrio Confessorum, qui juxta conscientiarum puritatem, et profectum Communionem præscribant. Hinc dicendum, quòd Confessarius, præsertim ex fructu frequentiæ, et ex desiderio penitentis regulam sumere debeat augendi, vel minuendi usum Communionis. Vide quæ de hoc pacto fusiùs dicemus Tomo octavo in Praxi Confessarium, §. ultimo.

An autem dispensans Eucharistiam in mortali, peccet mortaliter? Vide n. 35. ubi sententiam affirmativam amplexi sumus.

DUBIUM II.

DE SUBJECTO, SEU SUSCIPIENTE EUCHARISTIAM.

ARTICULUS I.

Quæ requiratur in eo dispositio animæ.

255. De præcepto præmittendi Confessionem communioni. — 256. Qu. I. An hoc præceptum, sit divinum vel ecclesiasticum? — 257. Qu. II. An qui post Confessionem recordatur peccati mortalis, teneatur ante Communionem illud confiteri? Qu. III. An teneatur conteri? — 258. Quid si Sacerdos dubitat de peccato commissio? Remissivè ad n. 474. de Sacram. Pœnit. — 259. Non excusat a Confessione celebritas, devotio, aut paupertas. — 260. Excusat verò 1. Periculum mortis, et necessitas ministrandi Viaticum. 2. Scandalum, aut nota infamiæ. Quid si deleatur Viaticum infirmo, qui nequit tam cito explere Confessionem? — 261. Quid si populus, aut ipse Sacerdos deberet carere Missa, vel Communionem Paschali? — 262. Quid si Sacerdos inter celebrandum graviter peccet, vel recordetur peccati præteriti, an teneatur confiteri si possit? Vide ib. dub. 1. Et an teneatur Missam deserere, si nequeat confiteri? V. dub. 2. — 263. Quid si laicus recordetur mortalis in scamno communicantium? — 264. Quando censeatur deesse copia Confessarii? Et quæ distantia Confessarii excuset? Quid si non adsit nisi Sacerdos simplex, vel Confessarius excommunicatus etc.? — 265. Qu. I. Quid si Sacerdos habeat peccatum reservatum, et desit Confessarius habens facultatem? Qu. II. An tunc teneatur confiteri mortalia tam reservata, quam non reservata? Qu. III. Quid si habeat excommunicationem reservatam? — 266. Qu. IV. Quomodo intelligendum præceptum confitendi quamprimum? Qu. V. An ad illud teneatur Sacerdos celebrans sacrilege? — 267. Qu. I. An celebrans confessus, et oblitus peccati? Qu. VII. An Sacerdos non confessus, qui meminit peccati post Consecrationem? — 268. Qu. VIII. An præceptum confitendi quamprimum obliget etiam laicos? — 269. Effectus Eucharistiæ. — 270. Quær. I. An accedere ad Eucharistiam cum veniali habituali sit novum veniale? Qu. II. An communicans cum veniali actuali peccet venialiter, et fructum amittat?

255. — « RESP. Qui est in mortali, tenetur sub mortali ante » sumptionem Eucharistiæ confiteri, nisi sit necessitas cele- » brandi, vel communicandi, et Confessarius desit. * (Utrumque » enim concurrere debet ad excusandum à Confessione, ex Trid.) » Ita Trid. sess. 13. c. 7. et can. 11. ubi contrarium docentes ex- » communicantur de facto. Fundatur autem in illo 1. *Corinth.* » Probet autem seipsum homo, etc. Et parum refert ad praxim, » utrùm tantum sit præceptum ecclesiasticum, an tantum divi- » num, quòd est probabilius, ut docent *Suar. Filliuc.* et alii » commun.

« Dixi 1. In peccato mortali; tum quia Eucharistia delet ve- » nialia, ex opere operato: tum quia venialia (esto comitentur, » imò reddant venialiter malam ipsam sumptionem) non ponunt » obicem gratiæ sanctificanti. Quòd si tamen multa sint, et intra » genus suum gravia, de quibus nulla pœnitentia concipitur, ac- » tualem devotionem, et fructum majorem impediunt. *Suar.* » *Laym.* et alii. »

256. — Quær. I. An hoc præceptum præmittendi Confessionem ad communionem sit divinum, vel ecclesiasticum? In Trid. Sess. 13. c. 7. sic habetur: « Præsertim cum illa plena formi- » dinis verba apud Apostolum legamus: » Qui manducat et bibit indignè, judicium sibi manducat et bibit, non dijudicans corpus Domini: « Quare communicare volenti revocandum est » in memoriam ejus præceptum; Probet seipsum homo. Eccle- » siastica autem consuetudo declarat, eam probationem neces- » sariam esse, ut nullus sibi conscius mortalis peccati, quantum » vis sibi contritus videatur, absque præmissa sacramentali » Confessione ad sacram Eucharistiam accedere debeat. » Super autem his verbis, alii ut *Nao. Med. Palac. ap. Pal. p. 12. n. 2.* dicunt præceptum Confessionis esse tantum ecclesiasticum, idque inferunt ex verbis illis: « Communicare volenti revo- » candum est in memoriam ejus (*nempe Apostoli*) præceptum. » Ergo Concilium non agnovit præceptum illud esse Christi, sed Apostoli. Communis tamen, et vera sententia, quam tenent *Suar. d. 66. sect. 3. Pal. l. c. n. 3. Lug. d. 14. ex n. 69. Conc. p. 337. n. 2. Cont. Tourn. p. 498 et Salm. c. 7. n. 25. cum aliis,* docet præceptum hoc esse divinum. Ratio, quia ex una parte constat, quòd ex præcepto Christi præmittenda sit probatio, dum Apostolus testatur illud à Domino accepisse; ex alia parte, ex eodem Concilio clarè patet, quòd hæc requisita probatio sit Confessio; nam licèt to *ejus præceptum* referatur ad Apostolum, ut probabilius intelligit *Lugo*; tamen Concilium non dixit, hoc præceptum Confessionis ab ecclesiastica consuetudine introduc- tum fuisse, sed per eam tale præceptum fuisse declaratum; unde ex præcepto divino Confessio jubetur. Neque huic obstat, quòd dicatur præceptum Apostoli, quia revera est præceptum Christi per Apostolum promulgatum.

257. — Quær. II. An si quis post Confessionem recordetur alicujus peccati mortalis inculpabiliter oblitus, teneatur ante Com-
5.

munionem illud confiteri? Et casus est, quando per dolorem universalem peccatum jam sit indirectè remissum. *Prima* sententia inter DD. communissima affirmat, et hanc tenent *Lug. d. 14. num. 126. Suar. d. 66. sect. 3. Pal. p. 11. Bon. p. 1. n. 17. Conc. p. 335. n. 6. Nat. Alex. ar. 2. §. 1. Tamb. de Commun. c. 1. §. 8. num. 62. Diana p. 9. tract. 3. R. 4. Croix num. 539 et Salm. c. 7. num. 30. cum Conc. etc.* Ratio, quia id videtur expressè præceptum in *Trid. Sess. 13. c. 7.* ex verbis illis supra relatis. « Ut nullus sibi conscius mortalis peccati, quantumvis sibi contritus videatur, absque præmissa sacramentali Confessione ad sacram Eucharistiam accedere debeat. » Ergo qui ante Communionem est conscius peccati obliti, debet ex præfato præcepto illud ante Communionem confiteri. Tantò magis, quia tale præceptum sic explicatur ab universali Ecclesiæ praxi. Excipiunt tamen communiter, ut dicunt *Conc. p. 343. n. 18. Tourn. p. 500. Bon. l. c. n. 18. cum Suar. Con. Reg. etc. ac Tamb. n. 63. cum Henr. et Vic.* casum, si sine periculo scandali, vel infamiæ quis non possit confiteri, putà si celebret, vel sit jam in scamno communicantium, à quo non valeat recedere sine nota. Hic tamen sedulò advertendum cum *Bon. d. 4. q. 6. p. 1. n. 19.* quòd scandalum tunc dicitur, quando datur occasio detrahendi, vel temere judicandi, non verò quando datur solum occasio admirationis.

Secunda verò sententia negat, et hanc tenent *Garcia in Sum. tract. 3. Diff. 5. Dub. 5. part. 5. n. 50. Præpos. q. 80. a. 5. dub. 3. n. 14.* (qui, saltem speculativè loquendo, eam enixè tuetur) *Hieronimus Ferrantinus de Scand. q. 10.* item *Honorius et Fabri apud Croix n. 539.* ac probabilem putant *Corneo, et Regin. apud Dian. loc. cit.* atque mordicus eam novissimè tuetur perdoctus *Cont. Tour. t. 5. p. 504. qu. 2. cum Arriaga, Gibert et Pontas;* dicens primam sententiam nulla niti ratione probabili. Scio quòd *Diana*, qui licèt in seligendis sententiis ut plurimum in benignam partem declinet, et non rarò declinat plus quàm par est, tamen in præsentì quæstione suæ benignitatis oblitus, hanc secundam sententiam omnino improbabilem vocat, refertque jussu Inquisitionis Hispanicæ expunctam eam fuisse ab operibus *Patris Corneo.* Sed hoc non obstante, spectato intrinseco fundamento, hæc sententia (salvo meliori Sapientiorum Judicio, quibus me submitto) mihi videtur cum *Cont. Tourn.* omnino rationi consentanea. Ratio, quia qui Confessionem Communioni præmisit, jam implevit præceptum Confessionis, vi cujus peccatum oblitum jam est indirectè remissum, et pœnitens jam probatus existit. Quamvis autem teneatur ipse peccatum illud deinde clavibus subjicere ante mortem, vel quando urgebit præceptum Confessionis, minimè tamen constat ex *Trident.* adesse præceptum, ut statim ante Communionem de illo confiteatur. Dices: In Concilio jubetur, ut conscius peccati non communicet nisi præmissa Confessione. quantumvis sit contritus; ergo qui recordatur peccati obliti ante Communionem, debet necessario illud confiteri. Sed respondetur, quòd in Tridentino ibi tantum

præcipitur, ut pœnitens accedat ad Communionem justificatus non per solam contritionem, sed etiam per Confessionem; at hic jam est etiam per Confessionem justificatus, ideoque non tenetur statim ante Communionem iterum confiteri. Praxis autem fidelium, quæ opponitur, non est habenda ut regula certa obligationis, sed potius ut pius et laudabilis usus, quem ego etiam quàm maxime, præcis circumstantiis, suadendum puto; nihilominus illustrissimus et doctissimus Magister meus *F. Julius Tornus*, et alius Theologus Examinator Synodalis in Urbe Neapoli in re morali valde versatus, cum aliis doctis Recentioribus à me consultis, mihi affirmarunt hanc secundam sententiam esse valde probabilem.

Quar. III. An talis Pœnitens, qui recordatur peccati mortalis inculpabiliter obliti in Confessione, et qui confiteri vel nequeat vel nolit juxta mox allatam sententiam in præcedenti quæstione, teneatur ante Communionem actum contritionis elicere? Affirmat *Medina apud Lugo d. 14. n. 121. et à Diana p. 2. tr. 14. R. 48.* citantur pro hac sententia etiam *Reg. Suar. et Graff.* Sed dicunt *Lug. loc. cit. et Escob. l. 20. de Euch. Prob. 56.* nequaquam invenisse loca ubi AA. præfati hanc sententiam docuerint. Alii verò, ut *Lugo n. 122. Holzm. to. 1. p. 350. n. 69. Escob. n. 290. cum Præpos. et Gran. ac Tourn. p. 506. q. 3. cum Syloio, et Quarti,* primam sententiam communiter rejiciunt; hac quidem nixi ratione, quia homini integrè justificato (ut supponitur) sufficit justificatio sua; nec ullum apparet fundamentum, unde, et ad quid hæc contritio requiratur: non ex præcepto, quia hoc nullibi invenitur præscriptum; non ad delendum peccatum, quia hoc jam deletum est per Confessionem antea factam.

258. — « 1. Qui dubitat an peccarit mortaliter, vel an mortale sit ritè confessus, tenetur ante communionem confiteri. » Ita *Bon. d. 4. q. 6. p. 1. ex Sanch. Reg. Suar. et aliis* * (Sed vide dicenda de Sacramento Pœnitentiæ n. 474.) *

259. — « 2. Dixi nisi sit necessitas (non quæcunque, v. g. festi celebritas, vel magna devotio, ut quidam volunt) * (Et ita sentit Armilla; sed oppositum tenendum cum Bus. et Salm. cap. 7. n. 42. cum Suar. Led. Fill. Bonac. et communissima. Sicut neque excusata paupertas Sacerdotis celebraturi, nisi esset valde gravis, ut ait Croix n. 535.) * sed gravis, sive urgens, qualis esse censetur in sequentibus casibus, præmissa tamen semper contritione; ad quam tunc teneris, nisi de peccato, quod occurrerit, fueris ante contritus. Præp. Card. de Lugo d. 14. sect. 6. n. 122.

260. — « 1. Periculum mortis, vel ut consecratur hostia pro morituro. *Suar. Con. Card. de Lug. d. 4. sect. 5. n. 107.* * (Cum Conc. p. 343. n. 18 et Tour. p. 500 et Antoine p. 485.) * 2. Si Sacrificium, vel Communio non possint omitti absque gravi infamia, vel scandalo. *Iidem Auct.* * (Cum Conc. et Tourn. II. cc. Modo Confessarius desit; vel si Confessio ob angustiam temporis perfici non possit, ut Tamb. de Comm. c. 1. à n. 36. cum

» *Granad. quo casu recte ait Tour. p. 503. v. Quer. i. quod, si infirmus sit in imminente periculo mortis, tunc Confessarius auiat peccata grauiora, et illum absoluat, imposita illi obligatione perficiendi Confessionem, si convaluerit: si verò absit tale periculum, tunc censet Tourn. quòd Sacerdos conetur, ut infirmus eliciat contritionem, et det Communionem, si sine infamia non possit Communio omitti. Sed melius dicunt Ronc. de Pæn. c. 2. q. 1. R. 2 et Sporer eod. tit. n. 446. (et Tamb. n. 37. probabile putat) posse tunc dimidiari Confessionem, sub eadem obligatione illam postea perficiendi.)**

261. — « 3. Si Parochus debet celebrare ex officio, ut populus Sacrum audiat, *ibid.* * (Nec adsit alius, qui celebret, ut notant recte Palaus n. 7. Antoine loc. cit. et Salm. n. 52. Et non possit Parochus omittere celebrationem sine infamia.) * Ob quam causam etiam alteri, qui non est Parochus, id licere putat Dian. cum aliis undecim, p. 9. t. 3. R. 9. contra Palaum, Aersam, etc. * (Qui verius contradicunt cum Salm. n. 53. Lugo d. 14. n. 11. et Ronc. qu. 3. quia populus Sacrum non audiendo, tunc minimè peccaret.)*

» 4. Si urgeat præceptum de annua Communionem, ut docet Henrig. et probabile putat Præpos. vel si Sacerdos non possit audire Missam, nisi celebret, ut habet Henrig. et Sot. Dian. R. 63 et 64. Probabilius tamen videntur docere Con. Sa, Suarez et alii, cessante scandalo, et infamia, præstare tunc Sacrum et Communionem etiam paschalem intermittere, eò quòd hæc præcepta non obligent, quando non possunt impleri convenienter iuri divino. * (Quoad Missam audiendam, licite posse Sacerdotem celebrare, tenent Sylo. et Palud. ac probabile putant Suar. Lugo et Fill. apud Salm. c. 7. nu. 54. Sed melius contradicunt Tourn. p. 502. Lugo d. 14. n. 115. Conc. p. 345. n. 26. cum Suar. Laym. et Bon. quia præferendum est præceptum diuinum ecclesiastico. Quoad Communionem verò, Pal. p. 12. n. 7. cum Sot. Palud. etc. de Lugo n. 116. cum Con. Henr. et communi ut asserit, affirmant posse fieri Communionem sine Confessione; Sed negant Tourn. et Salm. n. 55. cum Suarez et Reginald., quia præceptum annuæ Communionis non obligat, quando nequit impleri debito modo. Utraque est probabilis.)*

262. — « 5. Si Sacerdos post consecrationem committat mortale, vel ante commissi recordetur, tenetur elicitam contritionem Sacrificium prosequi: si verò id fiat ante consecrationem, et præsertim ante Canonem, debet confiteri, si absque nota infamiae potest, vel recedere, ut Sylo. Nao. Dian. et alii contra Sot. et Henrig. qui negant teneri, ob honorem sacrificii; putantque practicè esse probabile Laym. et Bon., eo quòd vix sine aliqua nota Confessio decenter fieri posset; nisi fortè in Missa solemni, sub cantu vel concione: quo casu tenebitur confiteri, ut notat Sylo. Quòd si verò nec contritionem possit elicere, » secundum communem sententiam esset confitendum, vel desis-

» tendum: licet Vasq. in 3. p. t. 3. d. 17 et Hurt. de Euch. d. 8. » putent probabile esse saltem non peccatum mortaliter, » quando non potest sine nota recedere; intellige, si conatus sit » elicere, vel fecit quod potuit. Vid. Dian. p. 4. t. 4. R. 98. Card. » de Lug. d. 9. s. 2. n. 8. ubi idem docet. Notat autem Dian. ex » Præpos. satis esse, si quis bona fide putet se esse contritum, » licet subdubitet.»

Hic dubitatur 1. An sacerdos qui inter celebrandum recordatur peccati mortalis, teneatur ante consecrationem, et præsertim ante Canonem interrumpere Missam, accersendo Confessarium, ut confiteatur si possit sine nota? Negant Leand. et alii apud Dian. p. 3. tract. 4. R. 77. et dicunt sufficere ut contetur, quia præceptum præmittendæ Confessionis intelligendum videtur ante Communionem inchoatam; non enim decet Sacrificium inceptum abrumperè. Sed melius distinguunt cum Bus. Suar. d. 67. sect. 4. Lugo d. 14. n. 113. Pal. p. 12. n. 7. cum Vasq. et Bon. et Salm. c. 7. n. 50. cum Coninck et aliis multis, et dicunt quòd si Sacerdos recordetur peccati post consecrationem, tunc Missa non est interrumpenda, ut docet etiam D. Th. 3. p. qu. 83. art. 6. ad 2. et expressum habetur in Rubr. de Defect. tit. 8. n. 4. Si verò recordetur ante consecrationem, et præsertim ante Canonem, tunc debet confiteri, si possit; quia, cum talis pars sit extrinseca Sacrificio, bene potest missa interrumpi ob hanc rationabilem causam, uti fieri solet etiam ob concionem, vel oblationes populi.

Dubitatur 2. An Sacerdos eo casu ante consecrationem, si nequeat confiteri, teneatur etiam Missam deserere? Negant Pal. l. c. Suar. d. sect. 4. cum S. Bon. Vict. etc. ac Nao. c. 25. n. 76. ubi ait, quòd Sacerdos peccatum « advertens post inchoatam » Missam, non debet desistere, etiamsi absque scandalo possit. » Ratio, quia licet illa prior pars non sit de substantia Sacrificii, est tamen ex institutione conjuncta Sacrificio per modum unius actionis sacræ; et ideo, postquam est inchoata, debet absolvi. Sed probabilius affirmant Lugo d. 14. n. 113. et Tourn. p. 101. v. Alii, cum Sylvest. Sylvo etc. ac D. Th. 3. p. q. 83. art. 6. ad 2. ubi dicit hanc opinionem esse tutiorem. Idque confirmat Rubrica (3. p. tit. 8. n. 4 et 5.) ubi sic habetur: « Si ante consecrationem recordetur Sacerdos se esse in peccato mortali, aut » se esse excommunicatum, vel suspensum, aut locum esse interdictionem, si non timetur scandalum, debet Missam inceptam » deserere. » Dixi probabilius, non certè, nam certum non est, an Rubrica sub verbo debet imponat præceptum grave. Cæterum, bene advertunt Tourn. et Pal. loc. cit. cum Vasq. et Laym. quòd eo casu vix nota infamiae vitari poterit.

263. — « 6. Si in scamno communicantium recorderis peccati mortalis, quòd oblitus es confiteri, nec sine nota aut scandalo » gravi possis recedere, ut habet Nao. Fill. Reg. Card. de Lugo l. c. n. 12. et alii. * (Cum Salm. n. 47 et communi. Vide dicta » n. 258.) * Porrigenti autem Eucharistiam confiteri non expe-

» dit, nec decet, quo casu, etiamsi ne possis quidem elicere
 » contritionem, excusat à peccato *Hurt. l. c.* * (*Modò coneris*
 » *conteri ut Vasq. Lugo, etc. ap. Croix n. 517. Sed vide dicta*
 » *hoc lib. 6. n. 33.*) * Imò quidam DD. apud *Henr.* excusant lai-
 » cum ante confessum, etià præcisa nota, et scandalo, non
 » recedentem; eò quòd is dicatur justificatus, et probatus per
 » confessionem. Quam sententiam probat *Tambur. in exp. con.*
 » *c. 1. §. 8. potestque servire pro scrupulosis. Vid. Regn.*
 » *lib. 29. n. 105. Bon. d. 4. p. 10. Escob. tom. 7. c. 6.* * (*Vide*
 » *dicta. num. 257.*) *

264. — « *Dixi 3. Et desit Confessarius; deesse autem censetur,*
 » non ut quidam volunt, si absit is, cui solet, et cuperet confi-
 » teri, vel cui devotius, aut utiliùs confiteretur: neque etsi
 » Religiosus non possit nisi sæculari confiteri peccata gravia,
 » cum aliqua infamia Religionis. *Amicus, Dian. p. 9. t. 3.*
 » *R. 13. sed in sequentibus casibus.*

« 1. Si nullus sit præsens, absentem verò sine magna difficul-
 » tate (spectata tum debilitate, ætate et negotiis personæ, tum
 » aliis circumstantiis, ut aeris, brevitatis temporis) adire non
 » possis. *Bon. loc. cit. n. 30. ex Suar. Conc. etc.* * (*Hinc quod-*
 » *cumque grave incommodum excusat, Salm. c. 7. nu. 32. cum*
 » *Pal. Vasq. et aliis passim. Excusare etiam distantiam Confes-*
 » *sariis causa itineris duarum horarum, dicit Gobat. cum Mar-*
 » *chantio; Rhodes unam leucam, id est tria milliaria; Canus*
 » *autem ait sufficere iter quinque quadrantium; ita apud Croix*
 » *num. 354. qui rectè ait cum Aversa, et Dic. hoc judicandum ex*
 » *circumstantiis; unde ait Pal. p. 12. n. 6. quòd aliquando,*
 » *spectata imbecillitate Sacerdotis, et brevitæ temporis in quo*
 » *celebrare debet, poterit excusare adhuc distantia 50 passuum.*

« 2. Si non adsit, nisi ignarus idiomatis, vel carens jurisdictione
 » vel excommunicatus, vel non approbatus, vel cui non possis
 » confiteri sine gravi damno tuo vel alieno, vel si habeas pecca-
 » tum tantum reservatum, nec pateat aditus ad superiorem;
 » vel superior semel iterumque per pium Confessarium ro-
 » gatus negaverit potestatem absolvendi. *Tamb. in Exped. Com.*
 » *c. 1. §. 6. ex Fag. Limitat autem Dian. p. 1. t. 3. R. 15. si*
 » absque gravi nota prætermittere non possis. Ita *Sylo. et alii.*
 » Requiritur tamen in his etiam casibus contritio, et proposi-
 » tum confitendi: imò ex præcepto *Trid.* Sacerdos, qui in tali
 » casu celebravit, tenetur prima occasione confiteri. Quod præ-
 » ceptum extendendum non videtur ad Laicos, vel Sacerdotes
 » communicantes tantum, ut contra *Nav. et Fagund.* docet
 » *Sylo. Dian. et Bon. d. 3. q. 6. p. 1.* »

265. — Hic plures oportet quæstiones enucleare. Quær. I. An
 qui habet peccatum reservatum, et non habet copiam Confes-
 sarii habentis facultatem, teneatur confiteri apud inferiorem,
 ut possit communicare? Si iste nullum aliud mortale habeat
 nisi reservatum, conveniunt DD. non teneri ad Confessionem,
 sed sufficere ut conteratur; ita *Lugo de Euch. d. 14. n. 87. in*

fn. Bon. eod. tit. d. 6. p. 1. n. 31. Pal. p. 12. n. 6. Elb. t. 3.
p. 94. n. 102. Suar. 3. p. d. 63. sect. 4. q. 80. ar. 5. cum Palud.
Arm. et Adria. ac Salm. c. 7. n. 37. cum Con. Reg. et Led. Cen-
sent tamen Lugo et Bon. ll. cc. cum Suar. Bon. Nunno, et Reg.
 quòd eo casu Sacerdos advertens se non habere contritionem, sed
 solam attritionem, tunc tenetur confiteri venialia quæ habet,
 vel mortale aliàs confessum, ut sic à reservato saltem indirectè
 absolvatur, et in statu gratiæ communicet, (et hoc probabilius
 est juxta sententiam mox dicendam.) Imò docet *Lugo n. 103.*
 quòd hoc poterit semper facere, etiamsi habeat contritionem,
 ut securius Eucharistiam recipiat. Sed quid, si hic habeat si-
 mul mortalia reservata et non reservata? *Prima* sententia
 negat teneri ad Confessionem, et dicit posse hunc communicare,
 præmissa tantum contritione; ita *Vasq. t. 4. q. 91. ar. 3. dub. 9.*
Cont. Tour. tom. 5. p. 499. vers. Hinc 2. item Gerson. et Ales.
ap. Lugo loc. cit. Sylo. et Rich. ap. Dian. p. 3. tr. 4. R. 194.
item Armill. Præp. Trull. etc. ap. Vioa de Euch. q. 4. art. 7.
n. 6. et merito hanc probabilem vocat Suar. d. 66. s. 4. §. Quar-
tus. Pal. et Fill. apud Vioa loco citato. Ratio, quia Confessio
 illa apud inferiorem esset invalida, cum fieret Judici non com-
 petenti, qui ob peccata reservata, quibus gravatur penitens,
 caret omni potestate super illo; unde sicut non potest dividi
 absolutio ad remittendum unum peccatum sine alio, ita nec Con-
 fessio. *Secunda* verò sententia probabilior, et communissima,
 quam tenent *Suar. Pal. Vioa ll. cc. Conc. tom. 8. pag. 348. n. 32.*
Lugo n. 87. qui communem vocat, et Salm. d. n. 36. cum Con.
Reg. Led. et communi, ut etiam asserunt, docet hunc omnino
 teneri ad Confessionem. Ratio, quia cum urgeat præceptum
 divinum præmittendi Confessionem Communioni, debet fieri
 Confessio saltem formaliter integra, si non possit fieri integra
 materialiter.

Quær. II. An hic præmittendo Confessionem, teneatur confi-
 teri tam mortalia non reservata, quam reservata? *Prima* sen-
 tentia affirmat, et hanc tenent *Suar. Vioa, Conc. Bonac. et*
Salm. ll. cc. cum Fill. Nunno, Soto, et hanc esse satis commu-
 nem fatetur *Lugo n. 87.* Nullam tamen præfati AA. rationem
 pro hac sententia præbent; sed videtur hæc assignari posse
 nempe quia Confessarius debet agnoscere totam penitentis con-
 scientiam, ut debitum formet iudicium, an ille sit capax absolu-
 tionis, vel non, fortè quia est recidivus in reservatis. *Secunda*
 verò sententia non minus probabilis, imò fortè probabilior,
 negat hunc teneri per se ad Confessionem reservatorum; et hanc
 tenent *Pal. p. 12. n. 6. Elbel n. 102. item Gerson, Ales. et Cas-*
tro ap. Lugo D. 14. nu. 86. qui probabilem censet cum Major.
Petr. Soto, S. Ant. Led. et Salas. Ratio, tum quia aliàs hic te-
 neretur his peccata illa reservata confiteri, primo inferiori,
 deinceps superiori; tum quia, ut supra dictum est, nulla videtur
 esse obligatio confitendi peccata illa, super quibus Confessarius
 nequit esse Judex, cum nullam super eis jurisdictionem habeat.

Dixi *per se*, non dubito enim quin talis pœnitens aliquando, putâ (ut diximus) si sit recidivus in reservatis, vel in occasione proxima recidendi, teneatur etiam reservata inferiori aperire, ut Confessarius de sua dispositione rectè possit iudicare, sed hoc esset quidem per accidens, non autem per se, sive ex obligatione integritatis Confessionis, cum eo casu bene sufficiat integritas formalis.

Quær. III. Quid si pœnitens habeat excommunicationem reservatam? Alii, ut *Sot. Sylo. Covar. et Rosell. ap. Lug. d. 14. n. 99.* dicunt hunc extra mortis articulum nunquam posse communicare. Sed communiter contradicunt *Suar. tom. 4. d. 31. sect. 3. n. 6. Lug. n. 100 et Conin. d. 8. n. 107.* ac rectè censent eum bene posse Eucharistiam recipere, urgente scandalo, vel nota infamiae. Ratio, quia præceptum Ecclesiae prohibens excommunicatis suscipere Sacramenta, non obligat concurrente præcepto naturali vitandi scandalum, vel non obligat cum tanto incommodo perferendi infamiam. Sed dubium superest, an excommunicatus possit tunc confiteri non habenti facultatem super excommunicationem? *Prima* sententia negat, et hanc tenent *Vasq. et Sylo. apud Lugo n. 105. item Sotus, Canus, et Led. ap. Suar. l. c. n. 1.* ac probabilem putant *Lug. n. 105. Salm. c. 7. n. 38. et Dian. p. 4. tr. 3. R. 104. cum Palud. S. Anton. Syloest. Gabr. et Megala.* Hunc dicunt posse quidem communicare, præmissa contritione, licet habeat alia peccata mortalia non reservata; non posse tamen confiteri, cum sit innotatus excommunicatione, quæ ipsi interdicit à susceptione Sacramenti Pœnitentiæ. Hæc est probabilis, sed probabilior est *secunda* sententia affirmans, quam tenet *Lugo d. n. 102. Sanch. Dec. l. 2. c. 8. n. 5. Suar. n. 6. cum Ang. et Salm. c. 7. n. 38. cum Conin.* Ratio, quia eo casu excommunicatio, sicut non privat susceptione Eucharistiæ, ita nec Pœnitentiæ, quæ debet suscipi cum possit, ut servetur divinum præceptum præmittendæ Confessionis ad Communionem. Rectè autem probant *Suar. Sanch. Lugo et Salm. ll. cc.* validè posse aliquem à peccato absolvi, non præmissa absolutione à censura: Ratio, ut bene ait *Suar.*, quia prohibitio Ecclesiae, ne excommunicatus Sacramenta recipiat, non potest irritare Sacramenti valorem, qui pendet à iure divino. In tantum enim excommunicatus invalidè reciperet Sacramentum Pœnitentiæ, in quantum, stante prohibitione Ecclesiae, accederet indispositus; sed quando urget necessitas, hæc bene ipsum eximit pro illo tunc à prohibitione Ecclesiae, unde validè tunc et licitè Pœnitentiam suscipit.

266. — Quær. IV. Quomodo intelligendum præceptum illud à Trid. Sacerdotibus impositum, confitendi quamprimum? In Conc. Trid. sess. 13. c. 7. sic habetur: « Nullus sibi conscius » mortalis peccati, quantumvis sibi contritus videatur, absque » præmissa Sacramentali Confessione ad sacram Eucharistiam » accedere debeat. Quod à Christianis omnibus, etiam ab iis » Sacerdotibus, quibus ex officio incuberit celebrare, hæc

» S. Synodus perpetuò servandum esse decrevit, modò non » desit illis copia Confessoris. Quòd si necessitate urgente, Sa- » cerdos absque prævia Confessione celebraverit, quamprimum » confiteatur. » Damnata autem fuit ab Alex. VII prop. 38 quæ dicebat: « Mandatum Tridentini factum sacerdoti sacri- » ficanti ex necessitate cum peccato mortali confitendi quam- » primum, est consilium, non præceptum. » (*V. Not. V.*)

Posito igitur hoc præcepto Concilii, dubitatur quomodo illud quamprimum intelligendum sit? Damnata quidem fuit ab eodem Alex. VII prop. 39 ubi dicebatur: *Ille particula quamprimum intelligitur cum sacerdos suo tempore confitebitur.* Alii verò, ut *Molles. etc. apud Dian. p. 9. tr. 3. Res. 11. 24.* dicebant intelligi, cum primum talis Sacerdos celebraverit: Sed hæc opinio est omnino improbabilis, ut bene aiunt *Escob. nu. 312. Croix l. 6. p. 1. n. 545 et Diana l. c.* quia tunc ipse ratione ipsius celebrationis teneretur ad Confessionem, sed Tridentinum, præcisa celebratione, præceptum confitendi quamprimum imponit. Alii autem è converso censent intelligi statim ac cesset necessitas, et Sacerdos commodè possit ad Confessarium accedere, adhuc in ipsa die celebrationis; ita *Wigandt tr. 11. n. 39. Conc. pag. 348. n. 33 et Sancius ap. Dian. l. c.* hancque opinionem uti tutiorem amplectitur *Cont. Tourn. t. 5. p. 508. q. 5.* Sed melius *P. Milante* cum communi DD. ut ait, in *dict. prop. 39. Lugo d. 14. n. 163. Dian. l. c. cum Garcia, Coninch. et Candido, Escob. dict. n. 312. cum Zerola, Viva in ead. prop. n. 5. cum Trull. et Bassæo, ac Croix n. 545.* qui affert de hoc S. C. Declarationem, dicunt sufficere, ut Sacerdos intra triduum confiteatur: Pariter ac in *c. Eos qui de Sentent. Excomm. in 6.* præcipitur, ut ii qui in articulo mortis absolvuntur ab excommunicatione reservata, teneantur cum convaluerint se præsentare ad superiorem, *quàm citò commodè poterunt*, alias reincidunt in eandem censuram; et hoc non obstante, (ut aiunt *Lugo, Milante et Garcia*), non iudicantur reincidere, si intra triduum se præsentant. Sic etiam *Sanch. Dec. l. 2. c. 10. n. 55. cum Ugolino et Sayro*, dicit præceptum deferendi libros Hæreticorum ad Inquisitores non violare graviter eum, qui per biduum illos retinet. Ratio autem intrinseca mihi videtur; quia, cum hoc præceptum sit tantum Ecclesiasticum (ut bene probat *Suar. d. 66. s. 6.*), non censetur Ecclesia velle ad illud obligare eum tanto rigore; Unde illud *quamprimum* moraliter debet intelligi, prout intelligitur in aliis legibus humanis, nempe in *l. fin. de Judic. et l. fin. C. de Err. Advoc.* ubi verbum, *statim, quamprimum, continuo*, aut simile, ut interpretantur *Bald. Felin. Mendos. ap. Militante*, bene extenditur ad spatium trium dierum. Communiter tamen dicunt *Card. Lugo n. 162 et 163. Viva n. 6. Milante et Diana ll. cc. cum Garcia et Candido*, quòd aliquando per accidens ex tali præcepto Sacerdos ille teneretur confiteri eadem die, et forte eadem hora, putâ si tunc Confessarium haberet, quo postea per plures dies carebit; vel si cras eadem necessitas urgeret celebrandi, nec posset confitari.

Quær. V. An teneatur confiteri quamprimum Sacerdos sacrilegè celebrans, qui non habet necessitatem, vel qui stante necessitate habet tamen copiam Confessarii? Affirmant *Syloius, et alii apud Croix n. 546*. Sed communissimè et verius negant *Suar. d. 66. sect. 7. Lugo d. 14. num. 150. Diana pag. 9. tr. 2. Res. 26. cum Granad. Fill. Nunno etc. item Vasq. Sayr. March. Dic. Aversa, Gob. Pell. etc. apud Croix l. c.* et fere communis sententia ut testatur *Moya q. 6. §. 4.* Ratio, quia præceptum Tridentini ordinatum est ad metum incutiendum iis, qui prætextu necessitatis differunt Confessionem, non autem sacrilegè celebrantibus, quibus præceptum hoc valde rarè esset profuturum: illi enim qui, contempto præcepto divino, audent in peccato scienter celebrare, facilius Ecclesiasticum contemnent præceptum. Bene autem docet *Lugo Resp. mor. l. 4. dub. 47. n. 5.* quod in præceptis positivis non valet argumentum de minori ad majus, quando minus in majori non continetur, prout est in nostro casu, in quo præcepta sunt disparata. Rectè tamen advertit *Lugo D. 14. n. 150.* quod si talis Sacerdos ex necessitate omissa contritione, celebraret, utique teneretur ad confitendum quamprimum, quia præceptum Tridentini minimè distinguit inter Sacerdotem habentem, vel non habentem contritionem, sed loquitur de quocumque Sacerdote ex necessitate celebrante. Hoc verò puto intelligendum (quidquid dicat *Croix l. c.*) tantùm de eo, qui ante celebrationem non habuit copiam Confessarii; nam si habuerit, primus quidem recurrit casus, in quo ille verè sacrilegè, et sine necessitate celebraret.

267. — Quær. VI. An teneatur confiteri quamprimum, celebrans post Confessionem, in qua inculpabiliter oblitus est alicujus mortalis? Resp. si meminerit post celebrationem, utique non tenetur, ut rectè docent *Suar. dist. 66. sect. 7. v. Secundo et Marc. Gob. et Dic. apud Croix n. 547*. Imò hoc probabiliter admittunt *Bon. Avers. et Leand. ibid.* etiamsi in Missa post communionem recordetur mortalis; quia revera nec iste celebrasset conscius peccati, ut loquitur Tridentinum. Si verò meminerit ante celebrationem, sed post confessionem, dicunt eum et alii teneri tunc ad præceptum confitendi quamprimum *Suar. l. c. plurimini cum Lug. Dic. Pell. etc. apud Croix l. c.* Sed *Croix* meritò oppositam sententiam putat probabilem, quia hic revera non potest dici celebrasse conscius peccati sine prævia Confessione. Vide omnino de hoc dicta *n. 257*.

Quær. VII. An Sacerdos, qui post consecrationem recordatur peccati oblitus, nulla præmissa Confessione, teneatur confiteri quamprimum? Affirmant *Suar. cit. sect. 7. et Bon. Regin. Molf. Megala, etc. apud Dian.* ut refert *Lugo d. 14. n. 140.* Ratio, quia tunc verè accidit casus, in quo urget præceptum Tridentini, tunc enim Sacerdos jam celebrat conscius peccati in necessitate, et sine confessione. Sed negant *Vasq. Diana et Præpos apud Lug. n. 141. ac Pell. ap. Croix n. 548.* et meritò probabile putat *Lugo, n. 144 et 126.* Quia in *Rub. Tit. VIII. n. 3.* dicitur quòd

Sacerdos, qui ante Missam recordatur peccati, et celebrat ex necessitate non habens copiam Confessarii, tenetur postea confiteri cum primum poterit, sed de eo, qui meminit peccati post Consecrationem, loquens *Rubr. n. 4.* dicit: *Conteratur cum proposito confitendi, absque eo quòd adjungatur cum primum.*

268. — Quæritur VIII. An præfatum præceptum Tridentini confitendi quamprimum, obliget etiam laicos? Prima sententia affirmat, et hanc tenent *Nacarr. apud Lugo d. 14. n. 138. Conc. pag. 341. num. 13. et Cont. Tourn. p. 507. q. 5. cum Azor. Henr. et Sa.* Quia, ut dicunt, eadem ratio valet in laicis, quam in Sacerdotibus; ubi enim eadem ratio currit, eadem currit legis dispositio. Secunda verò sententia communissima, et satis probabilis negat, et eam tenent *Suar. d. 66. sect. 7. Lug. n. 139.* qui asserit oppositam communiter rejici. *Wigandt tr. 12. n. 32. R. 5. Milante in prop. 13. Alex. VII. Pal. p. 12. n. 9. Elbel p. 95. n. 105.* qui asserit communem, *Roncag. c. 4. q. 5. R. 2. cum Candido, Aversa et Diana, Escob. l. 20. num. 92. cum Vasq. Con. etc. item Laym. Bon. Fill. etc. apud Conc. l. c.* Ratio, tum quia prædicta regula ex paritate rationis currit quidem in correlativis, æquiparatis, vel connexis, non autem hic, tantò magis quia sumus in odiosis, juxta dicta in *Tom. 1. de Legib. l. 2. n. 200. v. Quæritur.* Tum quia differt ratio Sacerdotum et Laicorum. In Sacerdotibus enim qui (genericè loquendo) frequentius communicant quam laici, facilius occurrit necessitas communicandi sine Confessione, ideoque facilius prætextu hujus necessitatis Sacerdotes prætermittunt Confessionem celebrarent. Idque confirmat *Wigandt* auctoritate Sancti Thomæ, qui dicit in eo, cui deest copia Confessarii, et communis necessitas urget, requiri propositum confitendi, et satisfaciendi, nihil addens de obligatione statim postea confitendi. Ex quo rectè inferunt idem *Wig. et Lugo. n. 139. cum Suar. etc.* quòd, si Sacerdos in necessitate sine Confessione more laicorum communicaret, non teneretur statim confiteri, secus verò (addunt) si deberet complere sacrificium ab alio inceptum: vel si officium perageret die Parasceves, quia etsi tunc non diceret proprie Missam, diceretur tamen simpliciter celebrare, ut loquitur *Rubr. Miss. de illo die.*

269. — Hic ultimò refert adnotare, quinam sint effectus Eucharistiæ. Effectus I præcipuus est conferre augmentum gratiæ, ut patet ex Concilio Florentino, et Tridentino *sess. 13. c. 2.* Et aliquando per accidens conferre etiam primam gratiam, nempe si quis ignorans se esse in peccato mortali, vel credens habere contritionem, accedit ad Communionem cum sola attritione, tunc de attrito fit contritus. Ita *S. Th. p. 3. qu. 72. art. 7. ad 2. qu. 79. art. 3. Ronc. de Euch. c. 7. quæst. 1. Salmant. de Sac. in gen. c. 5. numero 12. cum Scoto, Suarez Tol. et fere communi (contra Lug. Vasq. etc.)* Quia de ratione generica Sacramentorum est, ut gratiam conferant supernaturali dolore dispositis, et obicem non ponentibus; Vide dicta in hoc *l. 6. n. 6.*

Effectus II Eucharistiæ est remittere venialia, ut docet *S. Th. p. 3. q. 796. art. 4. cum communi ex Trid. sess. 13. c. 2. ubi dicitur, hoc Sacramentum esse « antidotum, quo liberamur à »* culpis quotidianis, et à peccatis mortalibus præservamur. » Et dicunt *Salm. c. 6. n. 23. cum S. Th. d. art. 4. Pal. Bon. Con. Cornio*, remitti venialia (modò non habeatur de eis complacentia) ex vi hujus Sacramenti, non solùm mediante actu Charitatis quem hoc Sacramentum excitat, verùm etiam immediatè ex opere operato per infusionem gratiæ nutrientis et restaurantis damna, quæ ex venialibus nobis sequuntur. Pro hac sententia *Salm. citant D. Th. 3. p. q. 79. art. 4.* sed non bene, nam ibi *S. Doctor* sic ait: « Res autem (scil. effectus) Sacramenti est charitas, non solùm » quantum ad habitum, sed etiam quantum ad actum, qui excitatur in hoc Sacramento, per quem peccata venialia solvuntur. » Unde meliùs ait *Tourn. p. 629.* hoc Sacramentum non immediatè, sed tantùm mediatè per actum charitatis remittere venialia.

Effectus III est præservare à mortalibus per auxilium gratiæ sacramentalis, qua excitatur devotio, fortiùs resisitur tentationibus, fugantur Dæmones, etc. ut docet *S. Cyrillus*. Imò asserunt *Salm. c. 6. n. 30. cum Montesin.* Eucharistiam conferre divinam etiam externam protectionem, qua Deus non permittet, ut homo versetur in occasionibus, in quibus prævidet Deus illum casurum. Effectus IV est remittere pœnam temporalem debitam pro peccatis; hoc autem non directè, sed indirectè ratione actuum charitatis, qui per Sacramentum excitantur, ut docet *S. Th. p. 3. qu. 79. art. 5. cum Salm. cap. 6. n. 31 et Conc. p. 330. n. 7.* Effectus V est actualis dulcedo spiritualis, qui effectus est quidem infallibilis, si non impediatur ex parte subjecti: consistit autem hæc suavitas in promptitudine voluntatis ad res divinas hilari animo peragendas. Effectus VI est unio specialis cum Christo, et membris ejus, ex *Joan. 6. In me manet, et ego in illo.* Effectus VII est adeptio gloriæ: *Qui manducat hunc panem, vivet in æternum.* Alios etiam effectus habet hoc Sacramentum erga corpus, ut tenent *Lugo, Pal. et Suar, cum Salm. ib. ex n. 36.* scilicet diminuendi fomitem concupiscentiæ, excitandi bonas imaginationes, ipsum corpus sanctificandi, corpori tribuendi resurrectionem et gloriam. Valde autem probabile est, species consecratas, quandiu sunt in stomacho, majores gratias causare, majori dispositione accedente, ut *Croix n. 524. cum Con. Suar. Caj. Val. Lugo.* Vide dicta n. 227.

270. — Quær. I. An accedere ad Eucharistiam cum peccato veniali habituali, sit novum veniale? Affirmant *Laym. tr. 4. c. 6. n. 3. et Conc. ac Dic. apud Salm. c. 7. n. 20.* Probabiliter verò negant *Sotus, Sa, Vasq. etc.* cum iisdem *Salm. num. 21.* Ratio, tum quia hæc potius est deficientia perfectæ reverentiæ, quam positiva irreverentia: tum quia ipsa voluntas recipiendi Eucharistiam et ejus effectum est quædam virtualis venialium detestatio, qua culpæ remouentur, ita ut ipsæ minimè Sacramenti fructum impediunt.

Quæritur II. An qui communicat cum peccato veniali actuali, peccet venialiter, et fructum Sacramenti amittat? Quando culpa afficit ipsam Communionem, putà cum quis communicat ob inanem gloriam vel alium finem veniale, nemo dubitat quin venialiter etiam peccet, ut dicunt tanquam certum *Salm. c. 7. n. 22. et Tamb. Meth. Com. c. 1. §. 4. n. 9.* Dubium est, an peccet venialiter, qui communicat cum actuali vel virtuali affectu peccandi venialiter, vel cum veniali concomitante, putà cum voluntaria distractione, vel proferendo verba otiosa, et simili? Negant *Vasq. Sa, Leand. etc. apud Croix l. 6. p. 1. n. 522.* et probabile putant *Tamb. l. c.* Veriùs tamen affirmant cum communi *Suar. d. 66. s. 1. v. Dicendum, Lugo d. 14. n. 31. Salm. cap. 7. n. 23. cum Fill. et Reg. ac Croix l. c. cum Laym. Tann. Rodrig. Gob. etc. ex D. Aug. relato in Quotidie de Consecr. dist. 2.* qui dicit: « Nam habentem adhuc voluntatem peccandi, gravari » magis dico Eucharistiæ perceptione, quàm purificari. » Ratio, quia talis communicans positivam irrogat injuriam Sacramenti. Hoc quoad culpam: quoad fructum verò sive effectum Sacramenti, alii dicunt quòd accedens sine actuali dispositione (quæ consistit in exclusione culpæ venialis in actu communionis, et in aliquo pio devotionis motu), nullum recipit fructum Sacramenti, et ita tenent *S. Th. in 4. d. 12. q. 2. art. 10. q. 3. Caj. in 3. p. qu. 78. art. 1. Petrocor. t. 3. p. 26. v. Prænotandum; item S. Bonav. S. Anton. Alens. et Durand. apud Cont. Tourn. p. 630. v. Affirmant.* Idque probant, tum ex *D. August. Serm. 15. de verb. Apost.* ubi: « Non justificat (Deus) non quasi dormientes, » non quasi ut non conemur, non quasi ut non velimus. Qui ergo » fecit te sine te, non te justificat sine te. » Tum propter experientiam, quia observantur plures Sacerdotes quotidie celebrare in statu gratiæ, et tamen nihil proficere. Sed alii communiùs aiunt, talem non privari omni fructu, ut *Suar. d. 63. sect. 3. Gonet. disp. 8. art. 3. Tourn. in Prælect. t. 8. de Euchar. et Lugo d. 14. n. 36. cum Sylvio, Soto, Vasq. Led. et aliis communiter* ut asserit. Nec dubitandum, quin *D. Thomas* mutaverit sententiam in *3. p. q. 79. a. 8.* ubi expressè docet, quòd, licet qui communicat cum veniali concomitante Communionem, v. gr. cum voluntaria distractione, non recipiat actualem refectionem spiritualis dulcedinis, tamen recipit augmentum habitualis gratiæ, vel caritatis. Hæc sententia est quidem longè communior, sed prima non videtur improbabilis.

ARTICULUS II.

Quæ requiratur dispositio corporis.

271. An pollutio et actus conjugalis impediunt à Communionem? — 272. Qu. I. Quid si pollutio fuerit voluntaria? Et quid si involuntaria? — 273. Qu. II. An semper sit veniale accedere ad Eucharistiam post copulam conjugalem? — 274. Qu. III. An conjux reddens debitum teneatur ea die abstinere à communionem? — 275. An

macula externa, ut lepra etc. impediatur à communione, et an à celebratione? An menstrua? An latio armorum? — 276. An Sacerdos communicans extra Missam debeat esse stola indutus? — 277. De jejunijs naturali ad Communionem prærequisito. Vide Resolutiones apud Bus. — 278. Prænot. 1. hoc non esse de præcepto divino. Prænot. 2. non dari in eo parvitatem materiæ. Prænot. 3. tria requiruntur ad solvendum hoc jejunium, ex tribus Regulis, videl. — 279. Regula I. Ut res sumatur ab extrinseco. Dub. 1. An frangat jejunium voluntaria trajectio reliquiarum cibi? Dub. 2. An guttulæ aquæ commixtæ cum saliva, aut jusculi degustati? An saccharum ante mediam noctem in ore immissum. An aqua hausta à lapso in flumen? An sanguis haustus e digito? Quid si deluat e capite? — 280. Regula II. Ut res sumatur ad modum comestionis, aut potationis. Dub. 1. An frangat jejunium pulvis tabaci sumptus per nares. Dub. 2. An fumus tabaci. Dub. 3. An tabaci folia, vel aromata dentibus contrita? — 281. Regula III. Ut sumatur res habens rationem cibi, aut potûs. Hinc quæritur, an solvat jejunium comestio capillorum, lanæ, ligni, chartæ, lapillorum, cretæ et similibus? — 282. An liceat sequi ultimum inter horologia? Et quid si quis deglutiat cibum post primum ictum? An in dubio soliti jejunii liceat communicare? Vide Tom. 1. l. 1. n. 80. 283. — An sit peccatum sumere cibum, vel expuere statim post communionem? — 284. In quibus casibus possit quis communicare non jejunos? — 285. An liceat iterum dare Viaticum infirmo non jejuno? Dub. 1. Quanto tempore una Communio debeat ab alia distare? Dub. 2. An qui communicaverit paucis ante diebus ex devotione, teneatur, adveniente periculo mortis, sumere Viaticum? Dub. 3. An qui mane Communionem receperit? Dub. 4. An Sacerdos possit aliquando omittere verba: *Accipe viaticum etc.* — 286. An Sacerdos possit celebrare non jejunos ad dandum alteri Viaticum? An ad dandum sibi ipsi? — 287. An liceat communicare post cibum, ne Eucharistia pereat, aut malè tractetur? An ad vitandum scandalum? — 288. An ad perficiendum Sacrificium, vel Communionem? — 289. An ad vitandam mortem? An liceat communicare ante somnum, vel digestionem?

271. — « RESP. I. Nulla corporis macula per se impedit susceptionem Eucharistiæ, cum parum faciat ad bonitatem, vel malitiam moralem; potest tamen aliquando per accidens impedire, propter effectus secutos. Ita *comm.*

Unde resolves:

« 1. Non impedit pollutio involuntaria, imò nec voluntaria per pœnitentiam expiata, nisi effectum malignum, v. g. turpem recordationem ac delectationem, vel distractionem, et perturbationem animi relinquat: eo enim casu, uti et semper post culpabilem, præstat, ac secundum sententiam communem sub veniali debet differri, nisi aliud suadeat justa aliqua causa, v. g. magnus fructus festivitatis, regula Ordinis: vel si à Dæmone excitata putetur, ad Communionis frequentiam impediendam. *Sanc. lib. 9. de Matr. d. 13. Bon. d. 4. q. 6. p. 2. Card. de Lugo d. 15. sect. 1.*

« 2. Neque actus conjugalis impedit, etsi decens, et consilii sit,

» abstinuisse saltem nocte proximè antecedente, si rarò communicet. Ita *Fill. et Sanch. l. c. Escob. lib. 7. E. 6. n. 83. Intellege, si debitum petitum ex necessitate reddidit, nec ullam inde animi perturbationem, aut affectum ad res venereas patitur: si verò voluptatis causa fecisset, eo die abstinentum esse* (præsertim si malignus effectus subsequutus fuisset) docet *Reg. l. 29. t. 117. Laym. l. 5. t. 4. c. 6. n. 10 et 16. Mart. Perez d. 49. sect. 3. n. 8. addens esse tantum veniale; imò indecentiam justam causa posse resarciri. * (Vide dicenda hîc n. 273. et de Mat. n. 930.) **

« 3. Similiter, etsi decens et consilii sit, sumpta Communionem, abstinere eo die à copula, licita nihilominus est ex bono fine; v. g. ex amore prolis ad evitandum incontinentiæ periculum, vel ad debitum reddendum. *Tamb. cap. 3. §. 6. et Sanchez lib. 9. d. 13. et March. »*

272. — Quæres I. An pollutio semper impediatur à Communionem? Hic distinguendum inter pollutionem voluntariam et involuntariam. Si fuerit voluntaria, dicunt *Navar. et alii apud Leandr.* esse peccatum mortale, statim post illam ad Eucharistiam accedere, quamvis contritio et Confessio præcesserint. Sed id negat communis sententia cum *Lugo D. 15. ex n. 1.* (ubi refert *Navarrum* in posteriori editione sententiam) *Harbert. t. 5. p. 571. v. Porro, Nat. Alex. a. 2. §. 2. n. 11. Conc. t. 8. pag. 367. n. 10. et alii passim. Cæterum (quidquid dicant Azor Con. et Trull. apud Dian. p. 3. tract. 4. R. 30.) communiter docent DD. saltem sub veniali teneri hujusmodi pœnitentem abstinere ea die à Communionem propter reverentiam tanto Sacramento debitam. Ita *Lugo l. c. n. 4.* (qui oppositam opinionem vocat falsam), *Conc. l. c. 7. Salm. c. 7. n. 59. Bonac. p. 2. n. 4. Viva qu. 4. a. 8. n. 3. ex D Thom. in 4. D. 6. q. 1. a. 4. q. 2. ad 2. qui docet: « Non esse consulendum alicui, quòd statim post peccatum mortale etiam contritus et confessus ad Eucharistiam accedere, sed deberet, nisi magna necessitas urgeret, per aliquod tempus propter reverentiam abstinere. Et patet etiam ex c. Testamentum 1. Dist. 6. ubi S. Gregorius scribens ad August. Angelorum Episcopum, et loquens de tali pœnitente dicit, eum à sacro mysterio ea die abstinere oportet. Hoc tamen intelligendum, ut dicunt *Salm. d. n. 59. Viva n. 3. et Bon. D. 4. qu. 6. cum Henr. Gran. Led. Nunno, et aliis passim, nisi scandalum, vel alia justa causa exigat Communionem, prout prudenti Confessario videtur, ut dicitur in rub. Missal. de Defect. n. 9. Hic autem notanda est prop. 22, damnata ab Alex. VIII quæ dicebat: « Sacrilegi sunt judicandi, qui justa ad Communionem nem præterdunt, antequam condignam de delictis suis pœnitentiam egerint. » Hoc tamen non obstante, bene poterit Confessarius, si expedire judicabit, magno peccatori aliquando susceptionem Eucharistiæ differre, sicut etiam disposito potest quandoque differre absolutionem, ut constantiam ejus experiatur vel ad horrorem incutiendum adversus aliquod enorme pecca-***

tum, ut rectè aiunt *Vica in d. prop. Ronc. de Euch. c. 5. Reg. in prax. 2. et Holm. t. 1. p. 353. n. 81. cum Michel et aliis.* Imo addit *Roncaglia l. c.* bonum esse suadere tali peccatori, ut antequam ad Communionem accedat, curet piis operibus delere reatum pœnæ; sed hoc esse tantum consilii, juxta dicenda de *Pœnit. n. 599.*

Si verò pollutio fuerit involuntaria, dicit *D. Thomas in 4. l. c.* quòd, si illa frequenter accidat ex operatione dæmonum, non impedit à Communionem: secus si proveniat ex alia causa, adhuc sine ulla culpa; tunc enim ait, hominem teneri sub veniali à Communionem abstinere propter decentiam, tum ratione scdeditatis à corpore contractæ, tum ratione perturbationis, quæ pollutionem consequitur. Alii verò communiter et rectius dicunt quòd si pollutio habita nullam perturbationem relinquit, ea minimè à Communionem impedit; sola enim corporalis macula non obligat ad abstinendum ab Eucharistia; ita *Laym. lib. 5. tr. 7. c. 6. n. 14. cum S. Bonav. Gerson. Gabr. Vict. Nav. et Vasq. ac Suar. 3. part. dist. 68. sect. 2. v. Dico 1. cum Soto, Ales. Palud. Adrian. Major, etc. et Salm. c. 7. n. 62.* Ratio, quia externa macula, cum jam sit præterita, ad moralem honestatem non pertinet. Et hoc etiamsi pollutio proveniat à causa venialiter culpabili, tunc enim tantum ex consilio abstinere hortatur *Sanch. de Matr. l. 9. disp. 13. cum Coovar. etc. Pal. p. 13. n. 2. cum Vasq. et Salm. c. 7. n. 60. cum Suar. Con. Henr. et Fill.* Idque probatur 1. ex *D. Gregorio in cit. c. Testamentum*, ubi Pontifex ait, quòd si pollutio provenit ex superfluitate cibi vel potûs, hæc « à perceptione sacri mysterii prohibere non debet, sed » (homo) ab immolatione abstinere, ut arbitror, humiliter debet. » Ubi *Glossa v. Humiliter*, dicit: *Ergo est consilium, bene potest celebrare si vult.* Probatur 2. ex Rubrica Missal. *de Defect. n. 9.* ubi sic præscribitur: « Si dubium est, an in præcedenti cogitatione fuerit peccatum mortale, consulitur abstinendum, extra tamen casum necessitatis: si autem certum est non fuisse in illa cogitatione peccatum mortale, vel nullam fuisse cogitationem, sed evenisse ex naturali, aut ex diabolica illusionem, potest communicare et celebrare, nisi ex illa corporis commotione tanta evenerit perturbatio mentis, ut abstinendum videatur. »

Omnes autem DD. conveniunt, esse veniale accedere ad Eucharistiam cum prædicta perturbatione, orta ex delectatione habita, vel ex turpi imaginatione pollutionem concomitante; saltem usquedum perdurat mentis evagatio. Nisi homo conetur eam repellere, faciens quantum in se est, ut devotè accedat, ut dicunt *Salm. num. 60. Pal. p. 13. n. 2. Holzm. t. 1. p. 353. num. 81. Laym. d. c. 6. n. 15. Suar. D. 68. s. 2. v. Ex hac*, ubi affert *S. Justinum* dicentem: « Non est æquum propter hanc involuntariam passionem abstinere à mysteriis; » et *Sanch. de Matr. lib. 6. D. 13. n. 15. cum Gerson. Gabr. et Major.* Vel nisi aliqua justa causa necessitatis aut devotionis aliud expostulet, ut dicunt

præfati AA. et docet idem *D. Th. loc. cit.* dicens: « Si necessitas immineat, vel devotio exposcat, talis non impeditur. »

273. — Quær. II. An copula conjugalis impediatur ab Eucharistia? Alii absolutè putant non excusari à culpa veniali conjugem copulam habentem die Communionis; ita *Ales. Sotus, Sa, etc. apud Sanch. de Matr. l. 9. d. 13. n. 2.* Idque inferunt ex *c. Sciatis. Caus. 33. q. 4.* ubi *S. Hieron.* scripsit: « Quicumque uxori debitum reddit, nec de carnibus Agni comedere debet. » E converso alii nullam in hoc culpam agnoscunt, ut *Nav. Philiar. ap. Sanch. n. 3.* dicentes tantum esse de honestate, ut à Communionem abstinere. Sed dicendum cum communi DD. esse veniale, accedere ad Communionem eodem die quo habita est copula causa voluptatis, quia id excusari non potest ab aliquâ indecentia; ita *S. Th. 3. p. qu. 80. a 7. ad 2. Tourn. t. 5. p. 492. v. Prob. 3. Salm. de Matr. c. 15. n. 59 et Sanch. eod. tit. l. 9. d. 13. n. 8. cum S. Bonav. S. Anton. Suar. Syloest. Led. Lop. et aliis pluribus; et probatur ex cap. Vir cum propria. 7. Caus. 33. q. 4.* ubi *D. Gregorius* ait: « Cum verò non amor procreandæ sobolis, sed voluptas dominatur in opere commixtionis, tunc prohiberi debet ne accedat ad hoc Sacramentum. » Rectè autem dicunt *Sanch. nu. 8. Antoine p. 486. v. Dixi, et Salm. n. 63. cum aliis*, quòd à prædicta indecentia excusare valeat quævis honesta causa, putà solemnitas occurrens, scandalum vitandum, periculum notæ, Jubilæum sive indulgentia lucranda, specialis devotio, etc.

Si verò copula fiat sine peccato, putà primò, causa generandæ prolis, tunc certum est apud omnes, quòd, licet congruum sit abstinere illa die à Communionem, ut docet *D. Th. d. art. 7. ad 2.* hoc tamen est tantum consilii sine obligatione; ita *Lugo. d. 15. n. 1. Sanch. l. c. 4 et 5, Salm. n. 63. Con. p. 368. in fine, Petr. t. 3. p. 432. in fine cum Glossa in dict. cap. Sciatis et Glossa cap. Omnis de Consecr. dist. 2.* et alii communiter, ex *D. Gregor. qui in cit. c. Vir cum propria*, sic scripsit ad Augustinum: « Si quis sua conjugem non cupidine voluptatis captus, sed solummodo liberorum procreandorum gratia utitur, iste profectò de sumendo corporis Dominici mysterio suo est relinquendus judicio; quia à nobis prohiberi non debet accipere. » Ubi *Glossa* explicat ibi to prohiberi, id est dissuaderi. Ratio autem hujus communis sententiæ est, quia finis procreandorum, cum sit omnino honestus, et à Deo volitus, satis reparat quamdam illam indecentiam, quæ adest in communicando post copulam. Nec obstat textus in *cit. cap. Sciatis*; nam respondet *D. Thomas in 4. dist. 32. qu. 1. art. ad 1.* ex magistro Sentent. ibi sermonem fieri tantum de Ecclesiæ Ministris conjugatis, quales sunt Græci; quibus interdicitur celebrare die qua accedunt ad uxores.

274. — Quær. III. An conjux reddens debitum teneatur illa die à Communionem abstinere? Affirmat *Caj. Led. Manuel, etc. ap. Sanch. n. 11.* quia (ut aiunt) adhuc redditio relinquit mentis hebetationem. Sed communiter *S. Anton. p. 3. tit. 1. cap. 20. §. 7.*